

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК Л. Ч. 79. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 24, квітня 1943. No. 79. Jersey City, N. J., Saturday, April 24, 1943. VOL. LI.

ЦІНІ ЦЕНІ в Злучених Державах Америки.
ПІТЬ ЦЕНТІВ за глянцем Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States of America,
FIVE CENTS elsewhere.

Американці Реагують на Японське Варварство Закупном Бондів

Небувале обурення, яке захопило цілу націю, як рознеслась вістка про японський дикунський розстріл кількох американських летунів, що були між тими, що бомбардували 18. квітня 1942 р. японські фабрики воєнного знаряддя та залізнодорожні шляхи, виявилось в першу чергу в тому, що всюди зачали закуповувати воєнні бонди на ще більші розміри. Нью Йорк, наприклад, виповнив відразу цілу свою квоту та закупив бондів додатково ще на \$475,000,000. А з Вашингтону повідомляють, що вже малош бракує до тих цілих 13 біліонів доларів, яких домагається Друга Воєнна Позичка.

СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ В РУКАХ АЛІАНТІВ

Так можна вже казати, коли флот Аліантів та аліантські летуни нищать половину усього довозу держав „Осі“ з Італії до Тунісу. Таке подав Роберт Е. Петерсон, підсекретар війни.

НІМЦІ ГОТОВІ ВЖИВАТИ ГАЗИ

В Англії готуються таки на те, що нацисти готові взятись за останній засіб свого ратунку та вживати трійливих газів, не зважаючи на зобов'язання цього не робити. Тепер німці кажуть, що вживатимуть тих газів тоді, як будуть до цього „спровоковані“. А „провокацію“ можна легко видумати.

ВСЕ-КАНАДІЙСЬКИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІЙЦІВ.

Екзекутива-Комітету Українців Канади проголосила, що в днях 22, 23 і 24 червня 1943 року відбудеться у Вінніпегу Перший Все-Канадійський Конгрес Українських Канадійців, в якому возьмуть участь усі українські канадійські національні організації й товариства. На конгресі будуть реферати та дискусії над питаннями, що дотичать канадійських українців як горожан Канади та членів українського народу.

КРИТИКА КОНЦЕРТУ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

В сьогоднішньому „Юкрейн Віклі“ є передруковані відлоти критичні зауваги, що були поміщені в ньюйорських газетах з нагоди першого концерту славної української піаністки, пані Любки Колесси, що відбувся минулої неділі в Таун-Гол в Нью Йорку.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ І МАСАКРА ПОЛЬСЬКИХ ОФІЦІРІВ

Міжнародний Червоний Хрест в Женеві рішив вглянути в справу вимордовання 10,000 польських офіцерів під Смоленськом. Нацисти кажуть, що це вимордували Совети, а Совети, що цього морду доконали німці. ОНА подає, що нацистська пропаганда проголосила тепер прізвиська чотирьох советських комісарів, жидівського походження, що ніби „призналися“, що вимордували згаданих польських офіцерів під Смоленськом. Знову советська „Правда“ подає, що таких комісарів в Гепеу ніколи не було, ні теж і між тими, що працювали в народнім комісаріаті внутрішніх справ, що то перебрало справи давнього Гепеу.

ОБОРОНЯЮТЬ „ДВА МІЛІОНИ ПОЛЯКІВ У РОСІЇ“.

Краєвий Комітет Американців Польського роду, якого президентом є М. Ф. Венгжинек, видаєць польської газети „Нови Свят“, вислав телеграму до американсько-англійської Конференції у справі біженців, що радить на острові Бермуда. У телеграмі кажеться, що не можна допомогти полякам під Гітлером, але треба взятись за ратунок інших жертв тоталітаризмів, себто „двох мільонів польських жертв російсько-німецького нападу на Польщу в 1939 році“. Згадується за розстріл Альтера і Ерліха як і за те, що вже згинуло в Росії 400,000 польських дітей, вивезених советською владою, про що тепер розказує польський католицький єпископ Гавліна. Теж згадується за згодане вбивство трьох тисяч польських офіцерів і те, що про десять тисяч офіцерів, що були в Советах, нема вістки. Це все, як виходить, повиннаб розслідити Конференція в Бермуді та знайти на це заряду. Телеграму вислано на руки Гаролда Вільяма Дадса, що є головою американської делегації.

ІНФОРМУЮТЬ СЕНАТОРІВ І КОНГРЕСМЕНІВ.

Поляки в Милвокі, рішили на вічу боронити давних границь Польщі, як і незалежності Литви, Латвії й Естонії, теж і в такий спосіб, щоби вислати свої домагання у цій справі до сенаторів і конгресменів з стейту Вискансія.

Бритійці Відбивають Атаки Ромеля

ХТО ВИМОРДУВАВ ТИСЯЧІ ПОЛЬСЬКИХ ОФІЦІРІВ?

Німецьке радіо розголошує, що прибула спід Смоленська друга комісія Польського Червоного Хреста, щоб оглянути масові гроби, в яких має бути поховано до 10,000 польських офіцерів. Чи така комісія дійсно там прибула, тяжко знати, бо це може бути німецька пропаганда, яка твердить, що тих офіцерів вимордували Совети. Знову Совети це заперечують і кажуть, що це є діло німців.

ПРОТИ НАРУШИМОСТИ ПОЛЬСЬКИХ ГРАНИЦЬ.

Польська Агенція Телеграфічна подає, що польський тайний часопис у Польщі під німецькою владою „Ржечпосполіта Польска“ помістив резолюцію, в якій сказано, що в справах границь Польщі „цілий польський нарід стоїть однодушно на тому, що границі сперед 1939 року не можуть бути нарушені“.

Є ДАЛІ ОДНА РОСІЯ І „АДІН РУССКІЙ НАРОД“.

Як подає філядельфійська „Правда“, то в Філядельфії говорив на масовім вічу авіаційний аташе советського посольства в Вашингтоні, майор-летун Павло Николаевич Асеев, так патріотично, що вже нема ніякого сумніву щодо руского патріотизму тих молодих, що виховались під Советами. А дехто, каже часопис, думав інакше. Промова Асеева, пише „Правда“ була переповнена згадками про славних руских людей, давних і теперішніх часів. Він звивав усіх „русских“ до єдинства, і то не тільки тих, що є в Советській Союзі, але й поза ним. Для нього, як виходило, існує тільки „адін рускій народ“.

З ПОЛЬСЬКИХ ФАНТАЗІЙ.

В одній з польських газет в Англії пишеться так: „...нема спокою і добробуту в Європі без Польщі, а Польщі нема без Вільна і Львова“. З такої льогіки може вийти так, що дійсно готово не бути Польщі... І то з вини самих поляків.

НЕ ВІРИТЬ.

„Милвокі Джорнал“, часопис прихильний Польщі, написав так: „...не віримо, щоби Польща могла чи повинна мати надію на те, щоби знову мати границю з Росією, яка існувала від 18 років, від 1921 до 1939 року“.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ.

Перша британська армія, що оперує в північній частині Тунісу, завдала в вівторок німцям сильні удари, коли німецькі війська під командою генерала фон Арніма атакували на 8 миль довгому фронті на полудне від Меджезель-Баб. Ворог утратив 27 повзів і 500 вояків, що попали в полон.

Тимчасом осьма британська армія поступила далі наперед три милі на північний захід від Енфідавілю, вибиваючи ворога з сильно укріплених позицій.

ТОКІО ЗАПОВІДАЄ ДАЛІ ТРАЧЕННЯ РЕЙДЕРІВ ПРОТИ ЯПОНІ.

Японський уряд заявив через радіо, що він далі буде карати смертю кожного американського летуна, котрого піймає підчас рейду на Японію. Він виправдував езекуцію летунів тим, що мовляв вони бомбардували невинне цивільне населення, шпиталі й школи.

Американські летуни, що брали участь у рейді на Токіо, заявили, що вони били тільки по мілітарних об'єктах.

Генерал Дулітл, що тепер находиться в північній Африці, заявив, що він хотів би далі робити рейди на Японію, не дивлячись на її загрозу, та що він готов їх робити так довго, поки Японія не буде проситися.

НАЦИСТИ ПОВТАРЯЮТЬ СВОЮ ОБІЦЯНКУ НЕ ВЖИВАТИ ГАЗІВ

ЛОНДОН. — У відповідь на остерогу прем'єра Чорчила німцям проти вживання в війні газів, берлінське радіо пригадало давніше запевнення німецького заграничного міністерства, що Німеччина не буде вживати в війні отруйних газів, якщо їх не буде вживати противна сторона.

„ЗЕДНОЧЕНЕ“, СОВЕТИ, ПОЛЬЩА І НІМЦІ.

Польська запомогова організація „Польсько-Римо-Католицьке Обеднання“ („Зедночене“), що має свій осідок в Шікаго і є одною з найбільших польських організацій в Америці, ухвалила резолюцію, якою протестує проти Советів за те, що хочуть позбавляти свободи поменші народи і забрати „половину Польщі“. Теж протестується проти переслідування поляків большевиками, а окремо п'янується масові морди поляків німцями.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Дикунське Воювання

Заподання американського уряду, що японський уряд холоднокровно убив безборонних американських летунів, що попали в японські руки після бомбардування військових об'єктів у японській столиці, мусить викликати слушне обурення серед всіх народів, котрі признають засаду, що навіть війну не можна вести всякими можливими засобами, бо й в ній треба здержуватися від певних учинків.

Цивілізовані народи признали, що війна має одну ціль: перемогти противника. Всякі муки, переслідування, нищення, тощо, які противника вже не перемагають, вважаються недостойними цивілізованої людини, нації чи держави. Здавна признавано засадою людяності, що переможеного вже ворога, який не може більше встати до нової боротьби, мається щадити.

Японський уряд, ведений крайніми мілітаристами, поломав цю засаду, признавану в світі загальною, за виїмком хіба тих околиць, у котрих люди полюють на людей на те, аби їх їсти. Своїм поступком японський уряд поставив себе на рівні з людоїдами.

Дуже можливо, що японські мілітаристи зробили це з іншими побічними намірами. Може вони хотіли довести американський уряд, щоби він відплачувався рівним за рівне, наприклад загрозив розстрілом усім японцям, узятим у неволю. Це допомогло би потім японським мілітаристам підбехтувати завзяття японських вояків. Тому й розумно зробив американський уряд, що навіть проти японських дикунів не пішов на дикунські засоби воювання, а загрозив тільки судом тим, що самі брали безпосередню участь у дикарському вбивстві безборонних американських бранців. Це зовсім певно заставить до застанови цих тхорів, які звичайно особисту боязливість ховають за жорстокість супроти безборонних.

"Народина Українського Імперіалізму"

Під таким наголовком пишеться в канадійських „Українських Вістях” з 13. квітня про те, як зареагував винніпегський польський часопис „Час” на меморіал Комітету Українців Канади, переданий канадійському уряду в звязку з спором між Советами і Польщею за західно-українські землі. Польська газета пише, що меморіал є звернений проти Польщі, а про Росію не згадує ні словом. І приходиться до такого заключення:

„Ось ми є свідками народин нового імперіалізму, цим разом українського. Імперіалізм перед народженням держави! Що то буде, як українці колись дістануть власну державу”.

Відповідаючи на це, „У. В.” стверджують, що автор признає властиво тільки одну розвязку української справи: поділ України між Росію і Польщу. В звязку з тим читаємо там таке:

„Це, що український народ бажає злуки і вірить, що в повоєнній замиринні його право на незалежну вільну державу у вільній Європі не повинно бути знехтоване, називається у поляків імперіалізмом...”

„Замість писати про „український імперіалізм”, чи не краще вже поговорити про польський імперіалізм на українських землях. Але писати про нього значить робити довгий виклад історії. Саме минулого місяця обходили польські кола в Англії 600-ліття заняття Казимиром Львовим. Писати про польський імперіалізм, значить писати про

те, як Польща під напором германізму звернула свою експанзію на Схід, як імперія Ягайлонів почала трактувати Україну не як рівноправну частину, а як колонію; як українці зорганізували відсіч, що скінчилась революцією Богдана Хмельницького й українською перемогою в 1648 ці. І так далі аж до 1923, коли польський уряд знехтував рішення Ради Амбасадорів у справі Східньої Галичини. Висловом імперіалістичної ідеології Заглоб є польський вірш, в якому романтик мріє: „... пшийдзе пши вжаску сурм польське коне в Днепрже напоїць”.

Як відомо, проти цього меморіалу теж запротестували комуністи. „У. В.” згадують теж і за цей протест, висланий до канадійського уряду, в якому комуністи запевняють цей уряд, що український народ уже осягнув свою незалежність...

Оті всі писання та протести мають одно спільне: Це все голося тих, що є ворогами визволення українського народу з неволі. Всі вони, кожний на свій лад, є за продовження такого положення, в якому Україна осталаб надалі під владою чужої сили. Ко-

ІДЕН ПОДЯКУВАВ ЗА МЕМОРАНДУМ-К. У. К.

Канадійський домініяльний посол, Антін Глінка, дістав з канцелярії Високого Комишенера для Злученого Королівства листа, в якому сказано, що п. Антоні Іден складає подяку за дану йому нагоду вглянути в Меморандум Комітету Українців Канади. Посол Глінка вручив це меморандум від імені Комітету Українців Канади.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ АДАМІКА.

„Србобран”, американсько-сербський щоденник, орган Сербського Народного Союзу, помістив в числі з 19. квітня б. р. резолюцію, яку ухвалила головна рада цієї організації на своїх річних нарадах, а яка є звернена проти особи американського письменника і діяча з словінського роду, Люї Адаміка. Виходилоб, що Адамік має бути кандидатом на помітника ньюйорського мейора Ля Гвардії, що має вступити до армії й стати американським представником чи губернатором в Північній Африці, а потім в Італії. Люї Адамік бувби представником на Балканах, мабуть у Югославії. В резолюції кажеться, що Адамік є упереджений до сербів і є тим, що зорганізував тут акцію проти ген. Мігайловича, провідника геройських четників. Американські серби, кажеться у резолюції, як одинокі тепер вільні люди сербської національності, забираючи голос від імені сербів, що проливають свою кров на рідній землі, вважалиб великою несправедливістю і національною зневагою, якщо б Люї Адамік був би вибраний чи назначений урядом Злучених Держав на будь-яке визначне становище, яке булоб звязане з інтересами сербського народу.

Резолюцію вислано до президента Рузвелта, департаменту стейту і департаменту війни.

муністи бажалиб Україні тільки одного чужого пана, а такі, як „Час” не дбають, чи таких панів буде й десять, коби тільки одним з них була Польща з своєю добією, загарбаною в українського народу по першій світовій війні.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ**ПОТРІБНО СУПЕРІНТЕНДЕНТА (ЧОЛОВІКА З ЖІНКОЮ)**

з досвідом у заряджуванні 39-фаміліяного дому в Woodside, L. I. — 3-кімнатний апартамент, вартости \$45, і \$100 місячної платні. Голоситись до агенції реальностей:

315 EAST 72nd STREET
NEW YORK CITY
Tel. Rhineland 4-3286

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
 - Аналіза крові для подружого свідства.
 - Гемороїди й желяки лікується без операції.
- 223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація \$2.00.

ВЕЛИКОДНИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ В АНГЛІІ.

Недавно зорганізований Союз Українських Канадійських Вояків в Англії повідомляє, що на сам Великдень, в день 25. квітня, відбудеться в Менчестер другий зізд, на яким сподіються мати до сто вояків-українців. На тому зізді буде промовляти посол британського парламенту Райс Джеймс Дейвис, що свого часу був з відчитами в Злучених Державах і говорив теж і на українські теми.

МИРОН ЛІТВИН і СИН**УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.**NEWARK, N. J.**

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО**УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**
заряджує погребами по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKOLicensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,**NEW YORK CITY**Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й ОКЛИЦЮ****МИХАЙЛО НАСЕВИЧ**

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА**УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**
Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577**\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН**
і вище

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ і ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646